ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՅՏԻ/ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Պետական մարմնի անվանումը՝ ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Ամփոփաթերթի կազմման ամսաթիվը՝ 10.04.2025թ.

#	Դիտողության/ առաջարկի բովանդակությունը[1]	Առնչվող ոլորտը, ծրագիրը, միջոցառումը	Դիտողության/ առաջարկի հեղինակը	Դիտողության/ առաջարկի ներկայացման ամսաթիվը	Պետական մարմնի դիրքորոշումը/ արձագանքը դիտողության/ առաջարկի վերաբերյալ	Դիրքորոշման ներկայացման ամսաթիվը
1	2	3	4	5	6	7
1.	**Ֆերդինանտ Մանուկյանի Սասունցիների պարը խճանկարը պապմոնտաժում, վերանորոգում** Սպիտակի երկրաշարժից հետո կիսափլված վիճակում է գտնվում Գյումրիում Սևյանի մշակույթի պալատը, որը հանրապետական նշանակության պատմամշակութային հուշարձան է: Այնտեղ է գտնվում նաև Ֆերդինանտ Մանուկյանի «Սասունցիների պարը» խճանկարը, որը	**Մշակույթ** «**1075**. Մշակութային ժառանգության ծրագիր», «**21001**.Պատմության և մշակույթի հուշարձանների ամրակայում, նորոգում, վերականգնում»	«Ֆիլհարմոնիա» պրոդյուսերական կենտրոն	07.04.20.25թ.	Չի ընդունվել: Լիազոր մարմնի կողմից նշվել է, որ ՀՀ-ում կան 600 վթարային վիճակում հուշարձաններ, որոնք ամեն տարի պետական բյուջեի միջոցների հաշվին վերականգնվում են: Մասնավորապես վերջին տարիներին վերականգնվում են նաև մոնումենտալ արվեստի հուշարձաններ՝	08.04.2025 թ.

[1] Բովանդակության մանրամասն նկարագրությունը ներկայացված է ամփոփաթերթին կից առաջարկություններում:

	նույնպես պատմամշակութային հուշարձան է: Նախաձեռնվել է վերականգնել մշակույթի պալատը որպես ֆիլհարմոնիայի համերգային դահլիճ: Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմմանը զուգահեռ անհրաժեշտ է ապամոնտաժել և վերանորոգել խճանկարը, որը քայքայվել է բաց երկնքի տակ:				որմնանկարներ և խճանկարներ: Սլյանի մշակույթի տունը, ինչպես նաև «Սասունցիների պարը» խճանկարը համայնքային սեփականություն է, ուստի սեփականատերը պարտավոր է այն պահպանել՝ այդ թվում ամրակայել, նորոգել ու վերականգնել: Խճանկարը տեղափոխումը պետք է հիմնավորված լինի՝ տեղափոխման վայրը հստակեցվի և պայմանները բավարարվեն: Միաժամանակ ներկայացվել է, որ համաձայն օրենքով սահմանված կարգի՝ հուշարձանի տեղափոխումը կատարվում է բացառիկ դեպքերում և ՀՀ կառավարության որոշմամբ՝ լիազոր մարմնի դրական եզրակացությամբ: Սլյանի մշակույթի տունը խճանկարով հանդերձ տարիներ առաջ համայնքի կողմից	

					կազմակերպած հանրային քննարկման արդյունքում հանձնված է «Բալետ 2021»-ին, որը մինչ օրս հուշարձանների վերականգնման գիտանախագծային փաստաթղթեր լիազոր մարմնին չի ներկայացրել: Դիմումատուին առաջարկվել է դիմել համայնքին, որից հետո հնարավոր կլինի հուշարձանի տեղափոխման հարցը քննարկել ԿԳՄՍՆ միջնաժամկետ ծախսային ծրագրում ընդգրկելու համար:	
2.	**Էջմիածնի Վարդգես Համազասպյանի անվան պետական քոլեջի նոր շենքի կառուցման նախագիծ- նախահաշվի պատվիրում՝ նոր շենքի կառուցման նպատակով**	**Կրթություն** «**1045**. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագիր»	Էջմիածնի Վարդգես Համազասպյանի անվան պետական քոլեջ	04.04.2025թ	Չի ընդունվել: Համաձայն ՀՀ կառավարության 2021-2026թթ. գործունեության միջոցառումների ծրագրի «Կրթություն» բաժնի 11-րդ՝ «Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների և դրանցում իրականացվող ծրագրերի	08.04.2025թ.

					տեղաբաշխման ռացիոնալացում և հաստատությունների վերակազմակերպում (օպտիմալացում)», միջոցառման կատարման ապահովմամբ ներկայացված առաջարկը կքննարկվի Արմավիրի մարզում օպտիմալացման (առկայության դեպքում) գործընթացի ավարտից հետո:	
3.	**ՃՇՀԱՀ ՄՄԿ քոլեջի կողմից կարճաժամկետ ծրագրերի իրականացում՝** միտված «Գազամատակարարման սարքավորումների և համակարգերի հավաքակցում և շահագործում», «Հագուստի մոդելավորում և նախագծում», «Հարդարման շինարարական աշխատանքներ», «Համակարգչային օպերատորություն» մասնագիտություններով գիտելիքների, կարողությունների, ունակությունների ձևավորմանը	**Կրթություն** «**1045**. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագիր»	Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանի միջին մասնագիտական կրթության քոլեջ	04.04.2025	Չի ընդունվել: Կարճաժամկետ ծրագրերի իրականացման նպատակով անհրաժեշտ է սահմանված կարգով ներկայացնել դիմում նախարարություն՝ հայտով կցած լրացուցիչ կարճաժամկետ կրթական ծրագրերի հետագա ընթացքն ապահովելու համար: Իսկ սույն գործընթացը ծախս չի ենթադրում:	08.04.2025թ.
4.	**ՀՀ կառավարության 2023 թվականի դեկտեմբերի 21-ի 2291-Լ որոշման մեջ փոփոխությունների իրականացում՝ 2025-**	**Կրթություն** «**1045**. Մասնագիտական կրթության և ուսուցման ծրագիր»,	Երևանի Փ. Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի	07.04.2025թ.	Հարցը քննարկման փուլում է, որևէ փոփոխության դեպքում ուսումնական հաստատությունները	08.04.2025թ.

	2026թթ. ուսումնական տարում ընդունված ուսանողներին ուսման վարձի փոխհատուցման նպատակով	«**12012**. 2023 թվականի սեպտեմբերի 19-ից հետո Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված և ՀՀ-ում արհեստագործական հիմնական կրթական ծրագրում ընգրկված ուսանողների ուսման վարձի փոխհատուցման նպատակով կրթաթոշակի տրամադրում», «**12013**. 2023 թվականի սեպտեմբերի 19-ից հետո Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված և ՀՀ-ում միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրում ընգրկված ուսանողների ուսման վարձի փոխհատուցման նպատակով կրթաթոշակի տրամադրում», «**12015**. Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված ընտանիքների Հայաստանի Հանրապետության արհեստագործական և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններում	պետական քոլեջ (ՊՈԱԿ) */առաջարկը հնչել է բանավոր՝ հանրային քննարկման ժամանակ/*		գրավոր կտեղեկացվեն:	

		սովորող ուսանողների ուսման վարձի փոխհատուցում»				
5.	**Դպրոցահեն բարձր տեխնոլոգիաների գյուղատնտեսական ենթակառուցվածքները կրթության որակի բարելավման և հանրակրթության պետական նոր չափորոշչով նախատեսված կարողունակություններ ձևավորելու կարողությունների բարձրացման հարթակներ**	**Կրթություն** «**1192**.Կրթության որակի ապահովում» ծրագիր, «**11006**.Կրթության բովանդակային և մեթոդական սպասարկում»	ԿԶՆԱԿ հիմնադրամի Դպրոցական սնունդ և երեխաների բարեկեցություն հիմնարկ	07.04.2025թ.	Չի ընդունվել այն հիմնավորմամբ, որ ԿԶՆԱԿ հիմնադրամի «Դպրոցական սնունդ և երեխաների բարեկեցություն» հիմնարկի ծախսերը ներառված են «1192.Կրթության որակի ապահովում» ծրագիր «11006.Կրթության բովանդակային և մեթոդական սպասարկում» միջոցառման ծրագրի 2026-2028 ՄԺԾԾ հայտում:	08.04.2025թ.
6.	**Երկարօրյա ուսուցում սահմանամերձ բնակավայրերի դպրոցների տարրական և հիմնական մակարդակների համար**	**Կրթություն** «**1146**.Հանրակրթության ծրագիր», «**11001**. Տարրական ընդհանուր հանրակրթություն», «**11002**. Հիմնական ընդհանուր հանրակրթություն», «**11003**. Միջնակարգ ընդհանուր հանրակրթություն» կամ նոր դասիչ. «Երկարօրյա ուսուցում սահմանամերձ բնակավայրերի դպրոցների տարրական և հիմնական	«Մասնակցային դպրոց» կրթական հիմնադրամ	02.04.2025թ.	Չի ընդունվել: Հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններում երկարօրյա ուսուցման կազմակերպման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են «ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի 13.10.2020թ. N 38-Ն հրամանում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի	08.04.2025թ.

		մակարդակների համար»			04.09.2023թ. N 113-Ն հրամանով: Հաստատություններում նախատեսվող երկարօրյա ուսուցումն իրականացվում է սովորողների ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներում ընտանիքին համակողմանի օգնություն ցուցաբերելու համար՝ սովորողների մոտ ինքնուրույն սովորելու կարողությունները զարգացնելու, ինչպես նաև ուսումնառության ցածր արդյունքների դեպքում ծրագրային նյութի յուրացման ապահովման նպատակով: Այս ուղղությամբ ՀՀ պետական բյուջեից հաստատություններին տրվում է անհրաժեշտ ֆինանսավորում, և որևէ վճար ծնողի կողմից չի պահանջվում: Բացի այդ՝ 2023թ. հունվարից ՀՀ 10 մարզերի 1075 դպրոցների 1-ից 4-րդ դասարանների հազարավոր երեխաներ սնունդ	

					ստանում են պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Ընդ որում՝ շահառուների թիվը մեծացել է, քանի որ 2023թ. սեպտեմբերի 19-ից ԼՂ բռնի տեղահանված ավելի քան 17000 դպրոցահասակ երեխաներ են ընդգրկվել ՀՀ մարզերի դպրոցներում: Առաջին իսկ օրերից լուծվել է տարրական դասարանների երեխաների սննդի հարցը, և այժմ նրանք մյուս աշակերտների հետ միասին տաք և առողջ սնունդ են ստանում: Բացի այդ՝ ներկայում նախատեսվող կրթահամալիրները՝ ըստ նշանակության օգտագործվելու են որպես համայնքային կենտրոն՝ իրականացնելով նախադպրոցական և դպրոցական կրթություն, ոչ ֆորմալ կրթություն, մարզաձևերով զբաղվելու	

					հնարավորություն, մշակութային և համայնքային միջոցառումներ, ուսուցում ողջ կյանքի ընթացքում, շարունակական կրթություն մեծահասակների համար: Այդ համատեքստում դրանք նույնպես նախատեսելու են երկարօրյա ծառայություններ:	
7.	**«Ազգային երգ ու պար» առարկայի ներդրում**	**Կրթություն** «**1146**.Հանրակրթության ծրագիր», «**11003.**Միջնակարգ ընդհանուր հանրակրթություն»	«Մեդիան հանուն կրթության» ՀԿ	07.04.2025թ.	Չի ընդունվել: ՀՀ կառավարության 04.02.2021թ.N 136-Ն որոշմամբ հաստատվել է Հանրակրթության պետական նոր չափորոշիչը, որի 15-րդ կետով սահմանված՝ հանրակրթական ծրագրերի 7 ուսումնական բնագավառներից մեկը «Արվեստ և արհեստ» բնագավառն է: Այն իրականացվում է միջառարկայական կապերի ակտիվ ներգրավմամբ՝ արվեստի և ժողովրդական արհեստների տարբեր տեսակներին հաղորդակցվելու,	08.04.2025թ.

					ինքնուրույն գեղարվեստական-ստեղծագործական գործունեություն ծավալելու միջոցով և նպաստում է ժողովրդական ավանդույթներին և մշակութային ժառանգությանը հաղորդակցվելուն: Հանրակրթության նոր պետական չափորոշչի ներդրմանը զուգահեռ «Ազգային երգ ու պար» առարկան հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնասիրվելու է «Արվեստ և արհեստ» ուսումնական բնագավառի առարկայական չափորոշչով սահմանված առարկայախմբի շրջանակում: «Արվեստ և արհեստ» բնագավառը հանրակրթական ընդհանուր պետական ծրագրի 1-12-րդ դասարաններում ներկայացվում է երաժշտություն, կերպարվեստ, պար, թատրոն և	

					դեկորատիվ-կիրառական արվեստ (ԴԿԱ) ուսումնական առարկաներով՝ տարրական, միջին և ավագ դպրոցներում՝ առանձին կամ ինտեգրված դասընթացով: Կրթական քաղաքականության ներդրման հավասար մոտեցում ցուցաբերելու սկզբունքից ելնելով՝ «Ազգային երգ ու պարի ակադեմիա» կրթամշակութային հիմնադրամի կողմից միջոցառման շրջանակում վերապատրաստված մասնագետները կարող են դասավանդել «Արվեստ-արհեստ» ուսումնական բնագավառի առարկաներից որևէ մեկը՝ «Հանրակրթության մասին» օրենքի 26-րդ հոդվածի պահանջներին բավարարելու դեպքում:	
8.	**Ուսուցիչների նախաձեռնողականության**	**Կրթություն**	«Մեդիան հանուն կրթության» ՀԿ	07.04.2025թ.	Չի ընդունվել, քանի որ «Տարվա	08.04.2025թ.

	ու աշակերտների նկատմամբ անհատական մոտեցման ցուցաբերման խրախուսում՝ նպաստելով կրթության բովանդակության ու որակի համար կարևոր ուղղությանը	«**1146**.Հանրակրթության ծրագիր», «**11017**. Կրթական հաստատություններին ուսումնամեթոդական նյութերով ապահովում», «**11014**.Նորարարական մանկավարժական ծրագրերի իրականացում հանրակրթությունում», «**12012**.«Տարվա լավագույնները» միջոցառման շրջանակում հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժներին պարգևատրում»			լավագույնները» միջոցառումն ունի կոնկրետ նպատակ, և ուղղված է Հանրակրթության պետական չափորոշչի ներդրման խրախուսմանը՝ աջակցելով ուսուցիչներին տարածելու համար իրենց լավագույն փորձը: Ուսուցիչների նախաձեռնողականությունը կարող է դրսևորվել այս և նմանատիպ այլ ծրագրերով:	
9.	**Հանրակրթական դպրոցներում հատուկ կարիք ունեցող երեխաների, մասնավորապես, վարքային սուր խնդիրներ ունեցողների հետ աշխատելու մասնագիտական կարողություններ ունեցող մանկավարժների ներգրավում և դպրոցներում համապատասխան միջոցներ ունեցող առանձին դասարանների ապահովում՝ հատուկ կարիք ունեցող երեխաների համար անհատական ծրագրով աշխատելու համար**	**Կրթություն** «**1146**.Հանրակրթության ծրագիր», «**11004**. Տարրական հատուկ հանրակրթություն», «**11006.**Միջնակարգ հատուկ հանրակրթություն»	«Մեդիան հանուն կրթության» ՀԿ	07.04.2025թ.	Չի ընդունվել այն հիմնավորմամբ, որ դպրոցներում առկա են ուսուցչի օգնականի և հոգեբանի հաստիքներ և դպրոցն ստանում է ՏՄԱԿ-ի աջակցությունը: Նոր մասնագետների ներգրավման անհրաժեշտություն չկա:	08.04.2025թ.
10.	**Էլեկտրոնային եղանակով կամավոր ատեստավորման**	**Կրթություն**	«Մեդիան հանուն կրթության» ՀԿ	07.04.2025թ.	Չի ընդունվել:	08.04.2025թ.

	համար տեխնիկական անհրաժեշտ ծառայությունների ֆինանսավորում	«**1146**.Հանրակրթության ծրագիր», «**11025**. Գնահատման և թեստավորման ծառայություններ»			2024 թ.-ից ուսուցիչների կամավոր ատեստավորումն արդեն իսկ անցկացվում է էլեկտրոնային եղանակով: Բացի այդ՝ կամավոր ատեստավորման էլեկտրոնային թեսթավորման համակարգի բարելավման, լավարկման նպատակով 2025թ. ՀՀ ԿԳՄՍՆ կողմից մենթոր դպրոցներից ընտրվել և հաստատվել են 40 քննական կենտրոն հանդիսացող հանրակրթական ուսումնական հաստատություններ: Միաժամանակ «Կրթական ծրագրերի կենտրոն» ԾԻԳ ՊՀ-ին հանձնարարված է պետական միջոցների հաշվին հնարավորինս սեղմ ժամկետում վերոնշյալ ուսումնական հաստատությունները հագեցնել ժամանակակից ՏՀՏ լաբորատոր սարքավորումներով և	

					գույքով: Արդեն հաստատված են սարքավորումների տեխնիկական չափանիշները:	
11.	**Դպրոցներում լրագրողների կողմից մեդիագրագիտության պրակտիկ դասընթացներ սովորողների համար՝ միաժամանակ նպաստելով նաև (մասնավորապես՝ հասարակագիտության) ուսուցիչների մեդիահմտությունների զարգացմանը**	**Կրթություն** «**1146**.Հանրակրթության ծրագիր», «**11002**.Հիմնական ընդհանուր հանրակրթություն»	«Մեդիան հանուն կրթության» ՀԿ	07.04.2025թ.	Չի ընդունվել այն հիմնավորմամբ, որ հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստման չափորոշչում և օրինակելի ծրագրում ներառվել է «21-րդ դարի հմտությունների խթանում» բաժինը, որի համաձայն Մեդիագրագիտության թեմայով վերապատրաստումնե րը դարձել են պարտադիր բոլոր ուսուցիչների համար: «21-րդ դարի հմտությունների խթանում» բաժնի 3-րդ նպատակով սահմանված է՝ «Ուսուցիչը կարողանում է սովորողների մոտ զարգացնել մեդիագրագիտության հմտություններ», որի համար սահմանված վերջնարդյունքներն են՝ ըստ մակարդակների.	08.04.2025թ.

					➢ ուսուցիչը տեղյակ է մեդիագրագիտության հմտությունների զարգացման ձևերի մասին ➢ ուսուցիչը կիրառում է մեդիագրագիտության հմտությունների զարգացմանն ուղղված մեթոդներ և ռեսուրսներ. ➢ ուսուցիչը հարմարեցնում է մեդիագրագիտության հմտությունների զարգացմանն ուղղված մեթոդները և ռեսուրսները դասավանդման նպատակներին և ուսումնառության վերջնարդյունքներին. ➢ ուսուցիչը ստեղծում է բնականոն միջավայր՝ առավելագույն հասցնելու սովորողի կողմից մեդիագրագիտության հմտությունների ակտիվ կիրառումը: Մշակվել է «Մեդիագրագիտության խթանումը ուսուցիչների մոտ»	

					թեմայով 2 մոդուլ ներառող ինքնաշխատ դասընթացը ուսուցիչների համար, որի նպատակներն են՝ ուսուցիչների իրազեկվածության մակարդակի բարձրացումը մեդիագրագիտության հիմունքների և կարևորության վերաբերյալ, նրանց՝ լրատվության վերլուծության և ստուգման հմտությունների զարգացումը, կեղծ տեղեկատվության տարածման մեխանիզմների ու վիզուալ մեդիայի վերլուծության մեթոդների, մեդիա բովանդակության ստեղծման և տարածման հիմունքների ուսումնասիրությունը, սոցիալական մեդիայի վերլուծության հմտությունների զարգացումը, մեդիագրագիտության միջոցով քաղաքացիական ներգրավվածության խթանումը:	

					«Մեդիագրագիտության խթանումը ուսուցիչների մոտ» թեմայով իրականացվել են դասընթացներ երկու փուլով: 1-ին փուլին մասնակցել են 76 ուսուցիչներ՝ ՀՀ բոլոր մարզերի և Երևան քաղաքի մենթոր դպրոցներից յուրաքանչյուրից 1-2-ական, իսկ 2-րդ փուլում արդեն վերապատրաստված 76 ուսուցիչներից ընտրվել են 25 մենթոր նույն թեմայի շրջանակում մյուս ուսուցիչներին վերապատրաստելու համար: Արդյունքում «Մեդիագրագիտության խթանումը ուսուցիչների մոտ» թեմայով վերապատրաստվել է շուրջ 5540 ուսուցիչ ՀՀ մարզերի և Երևանի դպրոցներից: «Մեդիագրագիտությունը որպես արդյունավետ դասավանդման և ուսումնառության կարողունակություն» թեմայով սեմինարի	

						անցկացում, ՄՆԿ ՀԿ-ի հետ համագործակցությամբ, որին մասնակցել են 243 ուսուցիչ ՀՀ մարզերի և Երևանի դպրոցներից: Վեբինարի անցկացում «Մեդիագրագիտություն, թվային անվտանգություն, Կիբեռանվտանգություն» թեմայով, որին մասնակցել են 152 ուսուցիչ ՀՀ մարզերի և Երևանի դպրոցներից: Մի շարք նախագծերի և խորհրդատվությունների շրջանակում անդրադարձ է կատարվել մեդիագրագիտությանը /օրինակ, «Մոլորակն ունի իմ ու քո օգնության կարիքը»՝ 261 մասնակից, «Պատմաբանի օր»՝ 179 մասնակից/:	